

CARTE WAT

In mijn een stuk of wat jongere jaren toen ik nog redelijk fit en actief was en mijn frapatsen in lijn met een vrijmoedige jeugd had ik af en aan wel eens het een en meer met vrouwen en bij tijd en wijle zij eveneens met mij. Dit merkwaardige gegeven had soms ongedacht verstrekkende gevolgen en in het bijzonder die maandagmorgen ergens in de negentiger jaren.

Mijn bezoek op die morgen mocht er overigens in alle opzichten zijn. Elegant, aantrekkelijk van gezicht en vormen en met een pikant speelse blik in haar ogen weerspiegelde ze het type dame waar geen enkele zinnelijke gedachte zich ooit voor zou schamen. Niet dat ook maar enig gevoel in die richting mijn bloeddruk beroerde, want casueel als het was verkeerde ik juist in een periode, waarin mijn belangstelling veel eer op zuiver materiële zaken gericht was –

Keurend monsterde ik haar kleding: het mantelpakje, grijs met een lichtblauwe ondertoon, was strikt haute couture en kende een uitermate opvallende coupe. Doch bovenal de broche als sluitstuk van de blouse had mijn aandacht en zou stellig iedere pandjesbaas doen likkebaarden en wensen ze ooit in nijpende geldnood mocht geraken. Nochtans zei ik zeer gedecideerd:

”Sorry, mevrouw, zo u hebt kunnen lezen, ik ben vandaag gesloten.”

”Maar u heeft me toch binnengelaten?”

”Pardon?”

Binnengelaten? Ik had haar absoluut niet binnengelaten, om de drommel niet! Toen ik na mijn gebruikelijke ochtendgymnastiek en wat gestoei met halters en spanners van mijn morgentippel terugkeerde had ik de deur van mijn kantoor weliswaar niet op slot gegooid, maar echt wel degelijk dicht gedaan en dus had ze duidelijk kunnen lezen:

MAANDAGS GESLOTEN

Tevens was dit ook nog eens in het Engels aangegeven, doch kennelijk oordeelde ze, die mededeling geldt niet voor mij, om zonder zelfs maar te kloppen de deur te openen en of ik het uitdrukkelijk had

verzocht in de stoel voor mijn bureau plaats te nemen.

”Zo. Ziet u dat zo. Goed, waarom bent u hier?”

”Ik heb een hoogst vertrouwelijke opdracht voor u.”

Ongetwijfeld had ze dit, daar praktisch een ieder die hier kwam en van plan was van mijn diensten gebruik of misbruik te maken er van overtuigd was een hoogst vertrouwelijke opdracht te hebben.

”Mooi. Komt u morgen terug. Dan heb ik alle tijd voor u.”

”Morgen schikt me niet en de rest van de week evenmin en daarna heeft het geen zin meer.”

”Hum.” Ik keek nogmaals naar het kleinnood dat haar blouse gesloten hield en dacht terloops aan een paar kleinigheden, zoals mijn bankrekening en de hand made Morgan, die een gezond stuk onder de marktwaarde te koop was.

”Tja, dan zult u helaas iemand anders moeten zoeken. Wat, als ik vragen mag, wat voor soort opdracht is het, omdat, wellicht ligt het totaal niet in mijn lijn en had u zich de moeite en mij de tijd kunnen besparen.”

”U heeft verstand van postzegels?”

Enigszins verrast keek ik haar aan. Het was nu niet direct het onderwerp wat ik had verwacht. Vrouwen interesseren zich zelden voor postzegels. Maar inderdaad, met de wereld van pincet en loep was ik niet onbekend.

”Wie heeft u dat verteld?”

”Florian Meertinck.”

Ik had het kunnen weten: Florie, onze onroerend goed magnaat en logisch dat die linkebral met zijn geavanceerde stemgeluid mijn naam genoemd had. Dankzij mijn speurwerk mocht hij zich de bezitter noemen van mogelijk de enige echt gelopen brief met een zegel van Litzmannstadt, de beruchte getto post van Lodz.

”Een aardige man,” zei ik neutraal en ik zag in gedachten opnieuw het mistroostige stoffenwinkeltje in down-town Haifa voor me en Yakov, de kleine verschrompelde eigenaar, die in de hel van 1944 de brief had geschreven en bij het zien van zijn oude handschrift in pijnlijke herinnering het uitschreeuwde.

”Ja, een heel aardige man,” loog mijn bezoek vast al even neutraal, wjl haar blikken taxerend over het interieur van mijn kantoor dwaal-

den: van de moderne, in harde kleuren uitgevoerde muurschildering tot de twee krijttekeningen in een neo impressionistische stijl, om tenslotte te blijven rusten op een stapeltje culturele tijdschriften dat schijnbaar achteloos een gepolijst marmeren tafeltje sierde.

”Komt u wel eens op veilingen?” vroeg ze plotseling.

”Nu en dan, ja.”

”Als koper of als kijker?”

”Mocht het me interesseren en de prijs redelijk, dan wil ik nog wel eens iets kopen.”

”Ook in het buitenland?”

”Ook wel, ja.”

”Dus u bent internationaal goed bekend?”

”Dat lijkt me wat overdreven,” antwoordde ik naar waarheid.

”Men kent u dus niet algemeen?”

”Dat hoop ik niet, nee.”

En ik meende dit oprecht, want om in mijn beroep algemeen bekend te zijn was voor een onbekommerd bestaan niet altijd bevorderlijk.

”Goed,” en een vluchtig lachje krulde voor een moment haar lippen. ”Kijk, hier gaat het om. Op deze veiling zijn een aantal nummers die ik graag wil hebben.”

Ze opende haar tas, een modieus leren model met ruimte te over en schoof mij een veilingcatalogus toe.

Met een enkele blik zag ik dat het een uitgave van Courtney Meyers betrof en dit zou gezien haar vragen niet slecht uitgevallen zijn, want het was al weer een aantal jaren geleden dat ik bij deze firma nog eens een kijkje genomen had.

Omdat ik niets om handen had en haar gezelschap me in meerdere opzichten best uit te houden leek pakte ik het boekwerkje op en vroeg op quasi belangstellende toon: ”Zo, en welke kavels zijn dit dan?”

”De nummers 16, 92 en 350. Alleen deze drie.”

Ze zei het luchtig en met het air en het gemak of het om een kleinigheid ging. En wie weet was het in haar ogen ook een kleinigheid, doch voor mij en mijn huidige saldi was het bepaald geen kleinigheid. Prachtig afgebeeld stond op de kaft een foto van kavel zestien en die foto sloeg toevallig wel op een postfris blokje in luxe staat van de derde plaat van de penny black. Ik floot zachtjes; postfris

en ook nog eens in luxe staat: mijn filatelistische kennis was ruim voldoende om te weten dat een dergelijk stuk tot de buitencategorie zeldzaamheden behoorde.

”Ik merk dat u het de moeite waard vindt. Kan ik u toch niet overhalen?”

”Met u naar Londen te vergezellen?”

”Te vergezellen?”

”Ja. En u dan eventueel, dat wil zeggen indien noodzakelijk bij het bieden te adviseren?”

Even was het stil. Was het bedenkelijk stil. Mijn bezoek nam me slechts op, nam me in feite zeer nadrukkelijk op. Eindelijk vroeg het: ”U bedoelt als een soort begeleider? Wat denkt u, meneer Hatting, zou ik daarvoor iemand nodig hebben?”

Ze vroeg het nog vrij liefjes ook, alhoewel, met vrouwen weet je het nooit en met sommige vrouwen minder dan nooit. Daarom antwoordde ik met een half verontschuldigd gebaar:

”Misschien niet, maar zo gek is dat niet. Er zijn duizenden en duizenden mensen die problemen met de spanningen van een veiling ondervinden en gaarne wat steun krijgen. Weet u, ik zal u vertellen en dit is echt geen anekdote, maar ik heb eens een vooraanstaand politicus gekend, een man gewend in het openbaar op te treden, die na afloop van een veiling zo van streek was geraakt dat hij niet in staat bleek zijn eigen wagen te besturen en een taxi naar huis moest nemen.”

”Is dat zo? Gosh, de arme man. Maar, eh, meneer Hatting, ik denk niet dat dit mij zo gauw zal overkomen.”

Eerlijk gezegd dacht ik het ook niet en het viel dan ook nauwelijks een teleurstelling te noemen dat enkel vandaag haar schikte, want haar klaarlijkkelijke bedoeling zelf niet rechtstreeks betrokken te willen zijn was weinig aantrekkelijk. Natuurlijk, kopen in opdracht is heel gebruikelijk. Het komt op iedere belangrijke veiling voor, of het nu gaat om postzegels, antiek of schilderijen. Doch dat soort kopen gebeurt meestal wel door personen, die in de handel wijd en zijd bekend staan als commissie agenten. Het zijn steeds graag geziene gasten en daar zij veelal tot de vaste en betere bidders behoren zal een veilinghuis hen zelden ter verantwoording roepen mocht één van hun lastgevers eens in gebreke blijven. En nu bezit ik best een fatsoenlijke dosis eigendunk,

maar ondanks deze karaktertrek maakte ik me geen enkele illusie dat de heren in Londen ook mij zo welwillend zouden behandelen.

”U wenste dus zelf ongenoemd te blijven?” vroeg ik niettemin voor alle zekerheid.

”Ja.”

”Ook als de eigenlijke interessent en koper?”

Even flitsten haar ogen op. ”Zo is het.”

”Werkelijk?” Bedachtzaam keek ik haar aan. Iemand die zich geen zier van het bordje op mijn deur wenste aan te trekken intrigeerde me meer dan eigenlijk verantwoord was. En ofschoon ik me dit donders goed realiseerde vroeg ik toch: ”Hoe had u zich dat dan precies voorgesteld? Want kijk, indien u wel in de gelegenheid geweest zou zijn morgen of desnoods overmorgen terug te komen, dan had ik in ieder geval een aantal details van u moeten hebben.”

”Wat voor details?”

”In hoofdzaak van financiële aard. Omdat ik voor ik een zaak aanneem wel over de nodige garanties moet kunnen beschikken.”

”Die had u ook gekregen.”

”En mede moeten weten tot welke bedragen ik had mogen gaan.”

Ze maakte een korte beweging met haar rechterhand en zei:

”De bedragen zijn niet belangrijk, meneer Hatting. Wat van belang is, dat u er in slaagt de kavels voor mij te kopen.”

”Uiteraard. Maar u had of heeft toch wel een limiet in gedachten?”

”Nee.”

”Nee?”

”Nee.”

”Huh?” Verbaasd staarde ik haar aan. ”Mevrouw, wilt u me nu gaan vertellen dat u van plan was om tot elke prijs te kopen?”

”Niet was, meneer Hatting, ben.”

”Ben?”

”Ja.” Ze glimlachte flauw en eer geamuseerd bezag ze de muurschildering en volgden haar ogen de met een felle hartstocht doorgeschoten kleuren. ”Inderdaad, ben.”

”Kom nou. Dit kunt u niet in ernst nemen.”

”Zeker wel.”

”Sorry, mevrouw, u bent niet serieus.”

”Integendeel, meneer Hatting, ik ben zelfs buitengewoon serieus.”

”Maar, maar, wat u wilt ...”

”Zijn geen limieten.”

Wat ik op dat moment had moeten doen, het gesprek als de weerlicht beëindigen en haar alsnog dringend naar buiten werken. Geen limieten, hoe haalde ze de waanzin in haar hoofd. Maar schijnbaar balanceerde ik zelf aan de rand van mijn gezond vermogen; ik beëindigde het gesprek niet. Nee, ik moest zo nodig me stom onnozel aanstellen door haast vergoelijkend te zeggen: ”Neem me niet kwalijk, mevrouw, heus, geloof me, met dit soort opdrachten komt u nergens terecht. Zonder limieten, zonder enig eindbedrag, beseft u wel wat dit betekent? Dit, mevrouw, betekent dat er slechts één dwaas in de veilingzaal hoeft te zijn, één enkele dwaas die dat blokje met alle geweld voor zijn of haar verzameling wil hebben en in geen tijd denderen de biedingen door en zitten we met z’n allen knotslariegeek tegen een veelvoud van de taxatie aan te hikken.”

”Wat dan erg gunstig voor uw commissie zou zijn.”

”Ja zeker, erg gunstig voor mijn commissie, maar ook razend slecht voor mijn reputatie!”

Ze lachte. Een spontane, prikkelend ontspannen lach. ”Fantastisch gesproken, meneer Hatting. Echt fantastisch. En weet u,” en ze boog zich vertrouwelijk naar mij toe, ”het klinkt misschien verschrikkelijk naïef, maar juist omdat u zo aan uw reputatie hecht ben ik naar u toegekomen en durf ik het aan u carte blanche te geven.”

”Pardon?” Niet begrijpend staarde ik haar aan. Waar had ze het over. Carte, carte wat? Was dit een grap of meende ze werkelijk dat ik zo geschikt zou zijn om alsnog aan haar gril gevolg te geven?

”Zo noemt het toch, is het niet?” Ze lachte opnieuw en al net zo prikkelend als zo even, stond op, pakte een stevige envelop uit haar tas, legde deze op tafel en als was er van mijn kant slechts sprake van instemming in plaats van sprakeloze verwarring vervolgde ze met een bemoedigend tikje op mijn arm: ”Hier heeft u allerlei noodzakelijke papieren, zoals een introductie bij mijn bank, volmachten en vanzelfsprekend een voorschot. Tot ziens en veel succes, meneer Hatting.”

”Heuh?”

”Wat zei ze nou? Zei, zei ze succes? Succes met wat? Verbluft, om

niet te zeggen compleet overdonderd gaapte ik haar aan, zag nota bene lijdzaam toe hoe ze opstond, waarachtig nog bevallig naar me knikte en kalm naar de deur liep. En ze had de deurknop reeds in haar hand en nagenoeg mijn kantoor verlaten, toen ik eindelijk in zo verre mijn positieven weer bij elkaar kreeg om in protest mijn mond te openen: "Hee," schreeuwde ik, "HEE! Wat is dit. Zeg, zijn we nu helemaal!"

Want godsamme, nog niet met een gebaar, een enkel gebaar had ik te kennen gegeven ...

Doch al wat ik zag en hoorde was hoe de deur met een tergend beschaafd tikje achter haar in het slot viel en ik met een grote envelop op mijn bureau voor het eerst in mijn leven de heer Janus Lampezak zat te imiteren.